

Jonathan Franzen

Puritate

Traducere din limba engleză
și note de Iulia Gorzo

POLIROM
2016

Cuprins

Purity in Oakland.....	9
Republica Prostului Gust.....	89
Prea multă informație.....	191
Ferma Clar de Lună.....	269
[le1o9n8a0rd].....	349
Ucigașul.....	489
Vine ploaia.....	565

— Face și lucruri mai bune. Scurgerile de informații despre Blackwater și Halliburton au fost hotărâtoare.

— Inșă vine mereu cu aceleași șmecherii. Scaldă o lume coruptă în lumina lui pură. Le face morală altor bărbați că sunt sexiști. E ca și cum și-ar dori ca pe lume să fie numai femei și un singur bărbat care să le înțeleagă. Cunosoc genul de individ. Imi face pielea de găină.

— Ce s-a întâmplat în Berlin? a întrebat Pip.

— Tom nu vorbește despre asta.

— Într-adevăr, a zis el. Nu vorbesc despre asta. Vreți s-o fac acum?

Leila își dădea seama că se oferea să vorbească doar pentru că era Pip de față.

— De când ești tu aici, i-a mărturisit ea fetei cu un hohot de râs scurt, jalnic, aflu tot felul de noutăți despre Tom.

Pip, care nu era deloc proastă, a simțit pericolul.

— Nu vreau neapărat să aflu despre Berlin, a bătut ea în retragere. (A întins mâna după paharul cu vin și a reușit să-l răstoarne.) Căcat! Mii de scuze!

Tom a sărit în picioare și a adus prosoape de hârtie. Și înainte de accident, Charles ar fi lăsat-o pe Leila să șteargă vinul - Charles nu preda aproape niciodată despre cărți scrise de femei, în timp ce Tom angaja mai multe jurnaliste decât jurnaliști. Tom era un hibrid feminist ciudat, care se purta ireproșabil, dar era ostil conceptului.

„Înțeleg feminismul ca pe o chestiune de drepturi egale”, li spusese el la un moment dat. „Ce nu înțeleg e teoria. Dacă se presupune că femeile sunt exact la fel ca bărbații sau diferite și superioare bărbaților.” Și răsese așa cum râdea când ceva i se părea caraghios, iar Leila păstrase o tăcere furioasă, pentru că ea era un hibrid pe dos: conceptual, o feministă, și totuși una dintre acele femei care avusese întotdeauna relații esențiale cu bărbați și pe care intimitatea cu ei o ajutase profesional toată viața. Se simțise insultată de râsul lui Tom, așa că amândoi avuseseră grijă să nu mai discute niciodată despre feminism.

Încă un lucru despre care nu se vorbea într-o viață de lucruri despre care nu se vorbea, una pe care Leila o găsisse plăcută până când apăruse Pip în ea. Fata părea foarte fericită cu ei și nu mai aducea vorba despre întoarcerea în California. N-avea să le fie prea

ușor să scape de ea. Dar, spre mâhnirea ei, Leila începuse să-și dorească asta tot mai mult.

După aterizarea în Denver, își verifică e-mailul de serviciu, apoi mesajele. Primise unul de la Charles: Oare César chiar există?

Imediat ce coborî din avion, îl sună.

— César a ajuns?

— Încă nu, răspunse Charles. Pe mine mă lasă rece, dar știu că ție-ți place să-i mănânci pe indivizi cu fulgi cu tot. Și să le ronțai piciorușele.

— Li bag undeva. Ce-o fi așa de greu să trimită pe cineva care să și vină?

— Mărr!

César, noul infirmier, ar fi trebuit să ajungă acasă la Charles la ora șase ca să-i facă baie, fizioterapie și să-i pregătească o cină caldă. Era opt și jumătate. Problema cu Charles era că nu-i plăceau infirmierii, însă nici nu-i displăceau chiar atât încât să-i interzică Leilei să-i angajeze și să-i supervizeze. Drept rezultat, ea se strofoca o grămadă, iar satisfacțiile erau aproape inexistente.

Traversând grăbită aeroportul, îl sună pe Tom pe numărul de acasă, dar intră direct robotul. Apoi sună la agenție.

— People Who Need People, Emma la telefon, răspunse o fată care nu părea să aibă mai mult de doisprezece ani.

— Sunt Leila Helou și aș vrea să știu de ce n-a ajuns César la Charles Blenheim acasă.

— O, bună ziua, doamnă Blenheim, zise Emma pe un ton vesel. César ar fi trebuit să ajungă la șase.

— Știu asta. Dar n-a ajuns la șase. N-a ajuns nici până acum.

— Bine, nici o problemă. O să văd dacă pot să aflu unde este.

— Nici o problemă? Ba e o problemă! Și nu-i prima oară.

— O să aflu unde este. Chiar nu e nici o problemă.

— Vă rog, nu mai spuneți că „nu e nici o problemă” când e clar că avem o problemă.

— În seara asta suntem cam aglomerați. O clipă... O, îmi dau seama ce s-a întâmplat. César a trebuit să-i țină locul altui infirmier, care s-a îmbolnăvit. O să ajungă curând la domnul Blenheim.

Cei de la agenție nu erau în stare să prevadă un deficit de personal? Li se părea normal să trimită un om cu întârziere de trei ore, fără să anunțe? Își făcuseră un obicei din a anula vizitele programate

ale infirmierilor pentru a-i trimite la alți clienți? Și nici măcar nu-și instruiau personalul de la secretariat să-și ceară scuze?

Leila avea destulă minte ca să nu pună astfel de întrebări. Străbătuse deja jumătate din oraș când o sună Emma.

— Bun, din păcate, se pare că César nu va reuși să se elibereze. Dar putem trimite pe altcineva. Persoana nu poate ridica greutatea, însă poate să-l ajute pe domnul Blenheim cu alte lucruri și să-i țină companie.

— Domnul Blenheim n-are nevoie de companie. Are nevoie doar să fie ridicat.

— Bun, nici o problemă. Dați-mi voie să vorbesc din nou cu César.

— Mai bine lăsați-o baltă cu totul. Trimiteți un infirmier mâine-dimineață la nouă și nu-mi mai pomeniți numele César. Credeți că puteți? Nici o problemă?

Charles era perfect capabil să mănânce și să se pregătească singur de culcare, iar Leila își dădea seama că nu-și face nici o favoare lăsându-i pe Tom și pe Pip să se bucure de încă o oră sau două singuri acasă. Totuși se duse să-l vadă. Il găsi în scaunul cu roțile, pe holul de lângă bucătărie, unde se oprise la nimereală. În aer plutea miros de tocană de vită la conservă.

— Doamne, ce deprimant arăți! zise ea. De ce stai în hol?

— A început să mă obsedeze oarecum acest César inexistent. Are Proust un pasaj minunat în care Marcel povestește cum e să-ți imaginezi chipul fetei pe care ai zărit-o doar din spate. Cât de frumos e întotdeauna chipul nevăzut. Încă n-am avut parte de realitatea dezamăgitoare a lui César.

— Probabil că te duceai undeva înainte să te oprești aici. Poate vrei să te duci acolo?

— Mi-a făcut plăcere să mă familiarizez cu holul.

— De ce ai nevoie?

— De-o baie adevărată, dar asta n-o să se întâmple. Cred c-aș bea ceva. Încă n-am jucat cartea băuturii.

Charles își împinse scaunul până în living, iar Leila îi aduse sticla și un pahar.

— Ar trebui să fugi la iubit și la puștoaica ta, îi zise.

— Întâi spune-mi cu ce te mai pot ajuta.

— Nu trebuia să vii aici. De fapt, e interesant că ai venit. Totul e în regulă pe celălalt front domestic?

— Lucrurile merg bine.

— Ai încruntătura aia ca o paranteză între sprâncene.

— Sunt doar foarte obosită.

— Nu-l știu pe iubitul tău – n-am avut plăcerea. Dar puștoaica are o bubă pe partea cu taticu'. Până și tipul în cărucior avea o șansă, în alea câteva minute în care m-ai lăsat cu ea. Mereu am avut talentul să scot la iveală vechi bube paterne.

— Ha! Mersi pentru aluzie.

— Nu mă refeream la tine. (Se încruntă.) Asta am fost eu pentru tine? Taticu'?

— Nu. Dar probabil că aveam într-adevăr niște bube paterne.

— Pe tine nu te-am mirosit cum am mirosit-o pe fata aia. Te sfătuiesc să fii vigilentă.

— N-ai avut niciodată tentația să lași un gând nerostit?

— Sunt scriitor, iubito. Pentru asta sunt plătit o nimica toată și recenzat fără cruțare, ca să exprim gânduri.

— Probabil că devine foarte obositor la un moment dat.

Când ajunse în sfârșit acasă la Tom, singura lumină care se zărea venea din bucătărie. Îi plăcea casa și se simțea în largul ei acolo, dar tocmai faptul că era plăcută îi aducea aminte întruna că fusese cumpărată din banii lăsați de tatăl lui Anabel. Poate asta era motivul pentru care avusese întotdeauna rețineri fie și să atârne un tablou ales de ea în casă și pentru care, de-a lungul vremii, încercase să-l convingă pe Tom să accepte plata unei chirii. Cum el refuzase, plătea în schimb infirmierii lui Charles și contribuia cu sume importante la EMILY's List, NARAL, NOW¹ și la susținerea Barbarei Boxer², ca să-și impace conștiința feministă.

Când ajunse la ușa din spate, înainte să intre, își masă pielea dintre sprâncene, fiind recunoscătoare și nu supărată că Charles îi spusese că se încruntă. Îi trecu prin cap că rămăsese măritată cu

-
1. EMILY's List – comitet de acțiune politică american ce are drept scop susținerea candidatelor democrate la alegeri; National Abortion Rights Action League (NARAL) – organizație americană ce militează pentru dreptul la avort; National Organization for Women (NOW) – organizație feministă americană.
  2. Politiciană americană progresistă, membră a Partidului Democrat și senatoare de California.

el mai puțin din motive de vinovăție sau de echilibru strategic cât pur și simplu pentru că nu suporta să se despartă de cineva care o iubea încă.

În bucătărie nu era nimeni. În oala pentru paste fierbea niște apă, iar pe blatul insulei stătea o salată neamestecată.

— Bu-u-nă! strigă Leila pe tonul caraghios, cântat, pe care ea și Tom îl foloseau ca să-și anunțe sosirea.

— Bună, îi răspunse el din living, fără tonul cântat.

Leila își trase valiza cu roțile până în holul de la intrare. În penumbră, nu-l văzu chiar imediat pe Tom întins pe canapea.

— Unde-i Pip? întrebă ea.

— E în oraș cu stagiarii în seara asta. Eu am băut prea mult așteptându-te și am simțit nevoia să mă întind.

— Îmi pare rău că am întârziat atât. Putem mânca imediat.

— Nu-i nici o grabă. Ai ceva de băut în frigider.

— Aș bea ceva, de ce să mint?

Își urcă valiza la etaj și se schimbă în blugi și un pulover. Casa părea să absoarbă orice zgomot într-un mod lugubru, banalitățile venirii acasă neproducând nici o reverberație, însă asta poate doar pentru că se așteptase să fie și Pip acolo. Când cobori și-și luă în primire băutura, Tom stătea încă pe canapea.

— Ai primit mesajul meu, zise ea.

— Da.

— Două femei au murit. Probabil și tipul de la care a pornit totul e mort. E un subiect despre droguri în aceeași măsură în care e un subiect despre bombe nucleare. Absolut sinistru.

— Excelent, Leila.

Deși Tom părea absent, ea își sorbi băutura și-i povesti detaliile. El îi răspunse corespunzător, însă nu pe tonul lui obișnuit, iar apoi se lăsă tăcerea. Casa era atât de liniștită, încât se auzea zângănitul slab al capacului de pe oala pentru paste.

— Care-i treaba? întrebă ea.

Tom nu răspunse imediat.

— Probabil ești foarte obosită.

— Nu e chiar așa de rău. M-am trezit de la băutura.

Se lăsă din nou tăcerea, una de rău augur. Leila se simțea de parcă ar fi intrat în viața altcuiva, în casa altcuiva. N-o recunoștea.

Pip îi făcuse ceva. Zângănitul îndepărtat al capacului de pe oală deveni brusc insuportabil.

— Mă duc să închid aragazul, zise ea.

Când se întoarse, Tom se ridicase în capul oaselor pe canapea, frecându-se la ochi cu o mână și ținându-și ochelarii în cealaltă.

— Nu vrei să-mi spui ce se întâmplă? întrebă ea.

— Ascult-o întotdeauna pe Leila.

— Ce înseamnă asta?

— Că ai avut dreptate. A fost o idee proastă s-o aducem aici.

— Cum așa?

— E un motiv de supărare pentru tine.

— Printre multe altele. Dacă asta-i tot, hai să trecem peste.

Tăcere.

— Seamănă nefiresc de mult cu Anabel, zise Tom. Nu la fire, ci la voce, la gesturi. Când cască ea, parc-ar căsca Anabel. La fel și când strănută.

— Cum n-o cunosc pe Anabel, va trebui să te cred pe cuvânt. Vrei să faci sex cu ea?

El clătină din cap.

— Ești sigur?

Spre oroarea ei, Tom păru să simtă nevoia să-și cântărească răspunsul.

— O, căcat! făcu Leila. *Căcat!*

— Nu e ce-ți închipui tu.

Era ca și cum brusc, fără să fi dat vreun semn, ar fi început să vomite. Valul de furie, vechea senzație de ceartă.

— Leila, e...

— Ai idee cât de sătulă sunt de viața asta? Ai măcar cea mai vagă idee? Cum e să trăiești cu un bărbat care este încă obsedat de o femeie pe care n-a mai văzut-o de douăzeci și cinci de ani? Să simt că, pentru tine, contează doar că nu sunt ea?

Nu era cazul să-i răspundă cu aceeași monedă. Tom știa să-și păstreze calmul și să dezamorseze situația. Dar probabil că băuse destul de mult înainte să vină ea acasă.

— Ba da, am o vagă idee, răspunse el șovăitor. Mda, o vagă idee. Știu cum e să stai aici și să aștept toată seara în timp ce tu te duci în vizită la soțul tău fără nici un motiv.

— Infirmerul lui n-a mai ajuns.